

de tranen van alle gezichten afwissen" (Jesaja 25 : 8).

Veel tijd en aandacht moest dit jaar besteed worden aan het vraagstuk van de bestuursorganisatie der universiteit. Nu deze zaak nog volop in discussie en ontwikkeling is en ik zelf daarbij ambtelijk betrokken ben, lijkt het mij ongepast een deelverslag te geven. Ter informatie zullen in het jaarboek van de universiteit aan de gedrukte tekst van de toespraak enkele documenten als bijlage worden toegevoegd. *) Na veel moeite is onder voorzitterschap van Stahlie thans een stuurgroep aan het werk, die als voornaamste taak heeft het ontwerpen van een experimentele bestuursstructuur voor de Vrije Universiteit. De leden van deze stuurgroep zijn aangevoerd door directeuren, curatoren, senaat, de wetenschappelijke staf, de technische en administratieve staf en de studentenraad en de raad van praecides.

Het vraagstuk van de bestuursvorm der universiteit is uiteraard niet alleen een vraagstuk van iedere instelling afzonderlijk. In feite worden alle instellingen thans reeds uit 's Rijks kas gefinancierd. De Grondwet (artikel 208) verklaart het onderwijs tot een voorwerp van de aanhoudende zorg der regering. De minister van Onderwijs en Wetenschappen heeft dan ook in zijn op 27 juni jl. aan de Tweede Kamer aangeboden nota bestuurshervorming universiteiten en hogescholen duidelijk doen blijken, dat de regering, overigens eveneens overtuigd van de noodzaak van zulk een hervorming, voor de deugdelijkheid van nieuwe bestuursvormen harerzijds in gemeen overleg met de Staten-Generaal eisen zal stellen. De indiening van een wetsontwerp ter zake schijnt binnenkort verwacht te kunnen worden.

Bij het streven naar een nieuwe bestuursvorm gaat het, zo zegt men, om een democratisering van het bestuur der universiteit. Men wil medezeggenschap, daarbij inbegrepen medebeslissingsrecht van alle geledingen. Ik acht dat inderdaad een eis van democratie; niet alleen voor de universiteit, maar ook voor de onderneming en in het algemeen voor iedere instelling, waarin mensen samen werken. Ook de democratie kan echter niet zonder gezag; zij vooronderstelt dat zelfs, want haar doel is een gezag, dat er is ten bate van degenen, over wie het wordt uitgeoefend en dat verantwoording moet afleggen aan vertegenwoordigers van deze laatsten.

Nu worden er in onze dagen over het gezag als zodanig en over hen, die gezag dragen, weinig vriendelijke dingen gezegd. Dat is naar mijn mening vooral een gevolg hiervan, dat men het dragen van gezag identificeert met brute machtsuitoefening. Men moet gezag en macht wel onderscheiden.

*) Zie pag. 31 en 32.